

IPCC

Mezivládní panel pro změnu klimatu (Intergovernmental Panel on Climate Change – IPCC) byl založen roku 1988 Světovou meteorologickou organizací (World Meteorological Organization – WMO) a Programem OSN pro životní prostředí (United Nations Environment Programme – UNEP). Cílem práce IPCC jen nabídnout jasný vědecký pohled na současný stav klimatu a jeho změny a na možné environmentální a socioekonomické dopady těchto změn. IPCC neprovádí vlastní výzkum, vychází z informací, publikovaných v (odborné) literatuře. Z nich sestavuje metaanalýzy a vydává je ve formě zpráv různého typu. IPCC je otevřen pro všechny státy, sdružené v OSN a WMO (v současné době 194 zemí).

Základní zásady práce IPCC lze shrnout do tří bodů. Výstupy IPCC by měly být „policy-relevant“ (měly by, pokud možno, odpovídat na otázky, na které politici chtějí a potřebují znát odpovědi), „policy-neutral“ (nesmějí preferovat žádný politický ani ideologický směr), ale nesmějí být „policy-prescriptive“ (nesmějí rozhodovat nebo výslovně doporučovat jakékoli konkrétní řešení, ale uvádět vždy celé spektrum možných řešení).

Hlavními dokumenty, které IPCC publikuje, jsou odhadové zprávy (Assessment Reports). Ty byly dosud vydány 4, v letech 1990 (s dodatkem z roku 1992), 1995, 2001 a 2007. V současné době se připravuje další, 5. zpráva, která má být vydána v roce 2013-2014. Kromě toho IPCC vydává speciální zprávy (Special Reports - zabývají se aktuální problematikou, související s prací IPCC, např. vlivem letecké dopravy na klima, emisními scénáři, ozonovou vrstvou, extrémními jevy apod.) a metodologické zprávy (Methodology Reports - stanovují závazné metodiky, zejména v oblasti sledování a bilancování emisí skleníkových plynů).

Systém přípravy zpráv je poměrně komplikovaný a ne vždy odpovídá standardnímu vydavatelskému procesu pro odbornou literaturu. Každá kapitola zprávy má zpravidla 2 vedoucí autory, několik přispívajících autorů a 2 recenzenty (review editory). Ti jsou vybíráni na základě nominací z jednotlivých států. Autoři připraví první draft a ten jde do tzv. „expert review“. Po posouzení odborníky je připraven druhý draft, ten jde do „expert and government review“, na kterém se už podílejí i zástupci vládních organizací z jednotlivých států. Konečný draft, který vzejde z jejich připomínek, může být zveřejněn až po konečných úpravách a odsouhlasení na plenárním zasedání IPCC.

Ve 4.zprávě z roku 2007 bylo dodatečně nalezeno několik chyb (faktických i formálních), které ukázaly na některé nedostatky v systému práce IPCC (práce s tzv. „šedou literaturou“, chybná pravidla pro zabránění střetu zájmů, špatná komunikační strategie,...). To potvrdil i nezávislý audit, který v létě 2010 provedl IAC (InterAcademy Council). Konstatoval, mimo jiné, že IPCC má nedostatečnou a zastaralou infrastrukturu, některá pravidla a procedury jsou definovány příliš nejasně nebo jsou zastaralá. IAC ve své zprávě formuloval řadu doporučení ke zkvalitnění práce IPCC, doporučení byla akceptována na 32.plenárním zasedání v roce 2010. V současné době probíhá příprava konkrétních změn v pravidlech a procedurách IPCC, které budou navrženy ke schválení na 33.plenárním zasedání IPCC v květnu 2011. Tato nová pravidla by již měla být použita při přípravě další, 5.zprávy IPCC, která vyjde v letech 2013-2014.